

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ MÜZİK EĞİTİMİNE İLİŞKİN ÖZ-YETERLİK ALGILARI

zülüf ÖZTUTGAN*

Öz

Bu araştırmada okul öncesi öğretmeni adaylarının müzik eğitimi alanına ilişkin öz-yeterlik inançları incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Giresun Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenim görmüş ve müzik eğitimi dersi almış olan 253 okul öncesi öğretmeni adayları oluşturmuştur. Bu kapsamda anılan adaylarla müzik eğitimi dersi işlenmiş ve bu adaylara araştırmacı tarafından geliştirilen 20 maddelik 5'li likert tipi "Müziksel Öz-Yeterlik İnanç Ölçeği" uygulanmıştır. "Müziksel Öz-Yeterlik İnanç Ölçeği"nin geçerliğini sınamak için kapsam geçerliği, ölçüt geçerliği ve yapı geçerliği çalışmaları yapılmıştır. Ölçeğin güvenilirliğini sınamak için ise iç tutarlılık ve madde analizlerinden yararlanılmıştır. Yapılan tüm çalışmalar sonucunda geliştirilmiş olan ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğu görülmüştür. Bu ölçeğin öğretmen adaylarına uygulanmasından elde edilen veriler frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve t testi gibi istatistiksel analiz yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda, öğretmen adaylarının müziksel öz-yeterlik düzeylerinde değişkenlikler saptanmıştır. Buna göre öğretmen adaylarının müzik etkinliklerine öğrencileri motive etme alanında öz-yeterlik düzeylerinin yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Müzik etkinliklerinde müzikal unsurlarla birlikte zamanı etkin kullanma yönünden ise öz-yeterlik düzeylerinin düşük olduğu saptanmıştır. Ayrıca cinsiyet, öğrenim türü, ders notu gibi değişkenlerle ölçek puanları arasında anlamlı bir fark bulunmadığı sonucuna da ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öz-yeterlik inancı, öz-yeterlik ölçeği, müzik eğitimi, okulöncesi müzik eğitimi.

SELF-EFFICACY PERCEPTIONS OF PRESCHOOL TEACHER CANDIDATES RELATED TO MUSIC EDUCATION

Abstract

In this study, pre-school teachers' self-efficacy beliefs about music education were examined. The study group was formed of 253 students who are studying music education in 2015-2016 academic year at Giresun University Education Faculty Preschool Education Department. Within this scope, music education lessons are processed with the nominees and 20 item, 5 scale likert type "Musical Self-efficacy Belief Scale" developed by the researcher was applied to these candidates. Scope validity, criterion validity and construction validity studies were performed to test the validity of the "Musical Self-Efficacy Belief Scale". Internal consistency and item analyzes were used to test the reliability of the scale. As a result of this study, it was found that developed scale is valid and reliable. The data obtained from applying this scale to teacher candidates were analyzed using statistical analysis methods such as frequency, percentage, arithmetic mean and t test. As a result of this study, it was determined that the musical self-efficacy levels of teacher candidates varied. According to this data, it was found that high level self-efficacy of teacher candidates in motivating students to music events. It was determined that self-efficacy levels are low in terms of effective use of time together with musical elements in music events. In addition, it was also found that there was no significant difference between variables such as gender, type of education, grade point, and scale scores.

Keywords: *Self-efficacy beliefs, self-efficacy scale, music education, music education in pre-school.*

1. GİRİŞ

Öğretmenlik mesleğine hazırlık sürecinde öğretmen adaylarının dış denetime tabi tutulmaları kadar kendileri hakkındaki değerlendirmeleri de mesleki başarılarında belirleyici rol oynamaktadır. Bu açıdan öğretmenlerin öz-yeterlik değerlendirmeleri, mesleklerini başarılı ve etkin biçimde sürdürmeleri için son derece önemlidir.

Bandura tarafından geliştirilen öz-yeterlik kavramı kitlelerin sahip oldukları becerileri etkin şekilde kullanabilmeleri için öncelikle ilgili alanda özgüven duymaları gerektiğini savunan sosyal öğrenme kuramının anahtar kavramıdır.

Başka bir deyişle öz-yeterlik algısı, kişinin bir işi yapmak için gerekli becerilere sahip olduğu konusundaki inancıdır (Kurbanoglu, 2004:138). Bu inanç öğretmenleri yaptıkları işlere yönelik olarak güdülemekte ve mesleki yaşama dönük özgüven geliştirmelerini sağlamaktadır.

Öğretmenlerin, öğretmenlik mesleğinin gerekliliklerini yerine getirebilmeleri, onların iyi eğitim almaları kadar bu görevi ve sorumluluklarını yerine getirebileceklerine olan inançları ile doğrudan ilişkilidir (Yenilmez ve Kakmacı,2008:3) Dolayısıyla öğretmenlerin mesleklerini başarılı biçimde sürdürmeleri iyi bir eğitim almalarının yanı sıra öz-yeterlik algılarının yüksek olmasına da bağlıdır.

Öğretmen öz-yeterliği, öğretmen etkililiği ya da başarılı öğretim ile ilişkili bir kavramdır. Tschannen-Moran ve Woolfolk Hoy (2001) öğretmen öz-yeterliğini; bir öğretmenin sahip olduğu becerilerle, öğrencide bağlılık ve öğrenme gibi istenen sonuçları oluşturup oluşturamayacağına ilişkin yargısı olarak tanımlamaktadır. Öğretmenin “görevlerimi yerine getirmek için gerekli düşünceleri ve eylemleri planlayıp uygulayabilir miyim?” sorusuna verdiği cevap öz-yeterlik açısından belirleyici rol oynamaktadır (Üstüner ve diğerleri, 2009:3). Öz-yeterlik kavramı öğretmenlerin etkili bir öğrenme ortamı yaratmaları için son derece önemlidir.

Okul öncesi eğitimi çocuğun geleceğine, davranışlarına, kişilik yapısına, alışkanlıklarına, inanç ve değer yargılarına etki ederek yön vermektedir (Şenol ve Ergün, 2015:301). Bu nedenle okulöncesi öğretmenleri ve öğretmen adaylarının mesleki formasyonlarının güçlü olmasının yanı sıra mesleki öz-yeterlik düzeylerinin yüksek olması da çocukların ileriki yaşantılarında da belirleyici rol oynayabilecektir. Akkaş'a (1993) göre, anaokullarında müziğin sürekli ve yoğun oluşu nedeniyle eğitimci, herşeyden önce iyi bir müzik bilgisine ve tecrübesine sahip olmalıdır. Eğitimci okul öncesi müzik eğitiminin amaçlarını kavramalı,

müziğe yaklaşımı bilinçli olmalı ve programda müziğin yerini tam olarak belirleyebilmelidir (Göncü, 2009: 1). Dolayısıyla okul öncesi öğretmenleri müzik alanında güçlü bir formasyona ve mesleki yeterliliğe sahip olmalıdır.

Okul öncesi müzik eğitiminin nitelikli bir biçimde sürdürülebilmesi için öğretmenin çocukların gelişim özelliklerini bilmesi, temel müzik bilgi ve birikimine sahip olması ve müziği diğer etkinliklerle birleştirme özelliğini taşıması gerekmektedir (Salı, Akkol ve Oğuz,2013: 83) Bu kapsamda öğretmen adaylarının müzik eğitimi alanının farklı boyutlarında derinlemesine bilgi sahibi olması, bu bilgileri yetkin biçimde kullanabilecek bilgi ve motivasyona ulaşması önem arz etmektedir.

Okulöncesi müzik eğitimi çocukların algılama, yorumlama, yaratıcılık ve düşünme sistemlerini geliştirerek onların zihinsel gelişimlerine yardımcı olmaktadır (Türkmen, 2012:23) Ayrıca müzik alanında yapılan bazı bilimsel araştırmalarda müzik eğitimi ile yaratıcı zekâ ve entelektüel görüş arasında paralellikler olduğu, olgunlaşmamış bir beynin müzik aktiviteleri ile zenginleştirildiğinde zekâ kapasitesinin gelişebildiği kanıtlanmıştır (Şen, 2006: 341). Çocukların özellikle zihinsel gelişimleri yönünden son derece önemli olan müzik eğitimi, okul öncesi öğretmenlerinin yetkinlik düzeylerinin yüksek olması gereken bir alandır.

Bozkaya, müzik eğitiminin amaçlarını çocukta müziğe karşı ilgi, sevgi, müzik dinleme-yapma isteği uyandırmak, ondaki insanclı, toplumsal, ulusal duyguları kamçulamak ve ona bir müzik zevki kazandırmak olarak ifade etmiştir (Türkmen vd., 2013:71)Bu alanda iyi yetişmiş bir öğretmen, çocuklara bazı davranışların kazandırılması, yanlış davranışların yerine doğru olanların yerleştirilmesi, onların bilgi ve görgü düzeylerinin artırılması için müziği bir araç olarak kullanabilecektir. Özkut ve Kaya'ya (2012: 170) göre okul öncesi öğretmeni adaylarının eğitim fakültelerinde edindikleri bilgi ve birikimin içeriği mesleki

yaşantılarındaki başarılarını büyük oranda etkilemektedir. Dolayısıyla henüz meslek hayatına başlamadan önce bu adayların müzik alanında belirli oranda yetkinlik ve öz-yeterliğe sahip olmaları gerekmektedir.

Yükseköğretim Kurulu'nun Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programı'na göre okul öncesi eğitiminde "Müzik Eğitimi" derslerine V. ve VI. dönemlerde yer verilmiştir. Bu programa göre V. dönemde yer alan Müzik Eğitimi I. dersi "Ülkemizde ve dünyadaki müzik türlerinin ve çalgıların tanıtımı ve özellikleri, temel solfej eğitimi (nota öğretimi, değerler, tartım çalışmaları, ses aralıkları, majör-minör diziler, basit Türk müziği dizileri, ölçü, tempo, nüans kavramları, ses değiştirici işaretler), sesi doğru kullanma ve doğru şarkı söyleme teknikleri, çocuk şarkıları üzerinde dikte ve deşifre çalışmaları, eşlik çalgısı eğitimi" konularını kapsamaktadır. VI. Dönemde yer alan Müzik Eğitimi II. dersi ise "Okul öncesi eğitimde müziğin önemi, müzik ve eğitim ilişkisi, 0-8 yaş çocuğunun müzik gelişimi ve müzikal becerileri, okul öncesi eğitim programındaki hedeflere ulaşmada müziğin kullanımı ve buna uygun repertuvar oluşturma, çocuk şarkılarının tanıtımı ve analizi, çocuk şarkılarının seçiminde dikkat edilecek ölçütler, okul öncesi çocuklarına şarkı öğretme teknikleri, okul öncesi eğitim kurumlarında müzik eğitimi ile ilgili eğitim ortamı ve donanımın oluşturulması, dünyada okul öncesinde müzik eğitimi ile ilgili farklı yaklaşımlar" konularını bünyesinde barındırmaktadır (YÖK, 2007:20,21). Belirtilen program kapsamında müzik eğitimi derslerini almış olan okul öncesi öğretmen adaylarının müzik alanına yönelik yeterli bilgi ve donanıma sahip olmaları gerekmektedir. Bu doğrultuda öğretmen adaylarının öz-yeterlik düzeylerinin ölçülmesi bu alandaki eksikliklerin giderilmesini sağlayabilecektir.

Aşkar ve Umay'a (2001:1) göre Bandura'nın, öz-yeterlik algısının bireyin etkinliklerinin seçimini, güçlükler karşısındaki sebatını, çabalarının düzeyini ve performansını etkilediği konusundaki görüşü birçok bilimsel araştırmaya

referans alınmış ve bu yönde çok sayıda çalışma yapılmıştır. Okul öncesi öğretmen adaylarının müzik alanındaki öz-yeterlik algılarına odaklanmış olan bu çalışmanın amacı okul öncesi öğretmen adaylarının müziksel öz-yeterlik algılarının cinsiyet, öğrenim türü ve ders notları gibi çeşitli değişkenler yönünden incelenmesidir.

2. YÖNTEM

Büyüköztürk'e (2014:177) göre bir konuya veya bir olaya ilişkin katılımcıların görüşlerinin ya da ilgi, beceri, yetenek, tutum gibi özelliklerinin belirlendiği genellikle diğer araştırmalara göre daha büyük örneklemeler üzerinde yapılan araştırmalara tarama araştırmaları denir. Bu araştırma da katılımcıların öz-yeterlik düzeylerinin belirlenmeye çalışıldığı bir tarama modeli temel alınarak hazırlanmış nicel bir araştırmadır.

2.1. Verilerin Toplanması

Bu araştırmada verilerin toplanması aşamasına geçilmeden önce 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Giresun Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenim görmüş olan 253 okul öncesi öğretmen adayına "Müzik Eğitimi" dersleri verilmiştir. Bu müzik eğitimi derslerinde YÖK'ün hazırlamış olduğu programda yer alan konular ele alınmış ve bu program doğrultusunda kazanımlar tespit edilmiştir.

Anılan öğrenciler ile yapılan derslerin ardından öğrencilerin öz-yeterlik düzeylerini ölçmek amacıyla yazar tarafından 5'li likert tipi "Müziksel Öz-Yeterlik İnanç Ölçeği" geliştirilmiştir. Bu kapsamda öncelikle ölçeğin amacı tespit edilmiş ve madde havuzu oluşturulmuştur. Madde havuzunda öncelikle araştırmacı tarafından 38 ölçek maddesi belirlenmiştir. Kapsam geçerliliğini sağlamak için alınan uzman görüşleri doğrultusunda birbiriyle aşırı benzerlik gösterdiği ya da

örtük değişkeni ölçme konusunda başarılı olamayacağı düşünülen 9 madde, madde havuzundan çıkartılmış ve ölçek 29 maddeye indirgenmiştir.

Bu ölçeğin taslak hali Giresun Üniversitesi Okul Öncesi Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenim görmekte olan 86 öğrenci üzerinde ön uygulamaya tabi tutulmuştur. Faktör analizi sonrasında faktör yükleri 0,5'in altında kalan 9 madde ölçekten çıkartılmış ve ölçek 20 maddeye indirgenmiştir. Çalışma kapsamında geçerlik ve güvenilirlik analizlerine tabi tutulan 20 maddelik bir "Müziksel Öz-Yeterlik İnanç Ölçeği" geliştirilmiştir. Ölçeğin geçerliğini sınamak için kapsam geçerliği, ölçüt geçerliği ve yapı geçerliği çalışmaları yapılmıştır. Ölçeğin güvenilirliğini sınamak için ise iç tutarlılık ve madde analizlerinden yararlanılmıştır. Yapılan tüm çalışmalar neticesinde, geliştirilmiş olan ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğu görülmüştür. Anılan ölçek "Müzik" dersi almış olan 253 kişilik okul öncesi öğretmen adayına uygulanmıştır.

2.2. Verilerin Analizi

Yazar tarafından geliştirilen "Müziksel Öz-Yeterlik İnanç Ölçeği" nin 253 kişilik okul öncesi öğretmen adaylarına uygulanması sonucunda elde edilen verilerin analizinde SPSS 15.0 (Statistical Package for Social Science) programı kullanılmıştır. Verilerin analizinde değişkenlere bağlı olarak aritmetik ortalama, yüzde, frekans, standart sapma, bağımlı örneklem t testi ve bağımsız t-testi kullanılmıştır.

3. BULGULAR

3.1. Öğretmen Adaylarının Müziksel Öz-Yeterlik Düzeylerine İlişkin Bulgular

Okulöncesi öğretmen adaylarının müzik alanındaki öz-yeterlik düzeylerini tespit etmek amacıyla Öztutgan (2017) tarafından geliştirilen 5'li likert tipi "Müziksel Öz-Yeterlik İnanç Ölçeği" kullanılmıştır. Müziksel öz-yeterlik düzeyine ilişkin

olarak bu ölçekten elde edilen verilerin (s), aritmetik ortalamaları (x) ile en düşük ve en yüksek değerleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Ortalama Değerlere Göre Öğretmen Adaylarının Mesleki Öz-Yeterlik Düzeyleri

No	Maddeler	n	x	s	En düşük değerler	En yüksek değerler
1	Çocukların yaşlarına göre (1 aylık, 5 yaşında vb.) taşıdıkları müziksel özellikler ve bu özellikleri belirleyen faktörler konusunda bilgi sahibiyim.	253	4,27	.58	3,00	5,00
2	Diyafram kullanımı ile ilgili bilgiye sahibiyim ve temel düzeyde diyafram kullanımını meslek hayatımda kullanabilirim/öğretebilirim.	253	4,13	.80	2,00	5,00
3	Müzik öğretim yöntemleri (Orff, Kodaly, Dalcroze vb.) konusunda bilgiye sahibiyim ve bu bilgileri öğretmenlik mesleğimde ele alabilecek yetkinliğe sahibim.	253	4,26	.74	2,00	5,00
4	Temel düzeyde nota bilgisine sahibim ve öğrencilerime bu bilgileri aktarabilecek yetkinlikteyim.	253	4,08	.91	2,00	5,00
5	Müzik terimleriyle (forte, rallentando vb) ilgili bilgiye sahibim ve öğrencilerime bu bilgileri aktarabilecek yetkinlikteyim.	253	4,23	.81	1,00	5,00
6	Okulöncesi müzik eğitiminde türler (nazlatma, tekerleme vb) konusunda bilgi sahibiyim ve bu bilgileri meslek hayatımda kullanabilirim.	253	4,43	.58	2,00	5,00
7	Müzik etkinliklerinde farklı öğrenen (konuşma bozukluğu, dikkat problemi, zayıf algı vb. sorunlar yaşayan) çocuklara nasıl davranmam gerektiği konusunda bilgi sahibiyim ve bu bilgileri meslek hayatımda kullanabilirim.	253	4,14	.73	2,00	5,00
8	Orff çalgılarını tanırım, nasıl kullanılacakları konusunda bilgi sahibiyim ve bu bilgileri meslek hayatımda kullanabilirim.	253	4,20	.81	2,00	5,00

9	Müziği derslerde yardımcı bir unsur olarak değil bir ana etkinlik olarak kullanabilecek yetkinlikte olduğumu düşünüyorum.	253	4,32	.75	2,00	5,00
10	Okulöncesi müzik etkinlikle çerçevesinde çocukların yaratıcılıklarını geliştirebileceğimi düşünüyorum.	253	4,42	.67	2,00	5,00
11	Müzik etkinliklerine yönelik olarak öğrencilerimi motive edebileceğimi düşünüyorum.	253	4,50	.59	2,00	5,00
12	Okulöncesi müzik eğitimi dağırını doğru biçimde seslendirebilecek yetkinlikte olduğumu ve bu beceriyi vereceğim derslerde kullanabileceğimi düşünüyorum.	253	4,16	.78	2,00	5,00
13	Bir müzik parçasını ritmik eşliklerle birlikte seslendirebileceğimi ve bu beceriyi vereceğim derslerde kullanabileceğimi düşünüyorum.	253	4,25	.75	2,00	5,00
14	Müziğin çocukların hayatında farklı işlevlere (bireysel, toplumsal vb.) sahip olduğu konusunda bilgi ve tecrübe sahibiyim	253	4,35	.71	2,00	5,00
15	Öğrencilerle müzik yoluyla iletişim kurabileceğimi düşünüyorum.	253	4,24	.76	2,00	5,00
16	Müzik eğitimi alanındaki bilgilerimi hem öğretmenlik mesleğine atanma sürecimde (KPSS sınavı vb.) hem de meslek hayatımda kullanabilecek yetkinlikte olduğumu düşünüyorum.	253	4,39	.67	2,00	5,00
17	Müzik etkinliklerinde müzikal unsurlarla birlikte zamanı etkin kullanma yönünden de kendimi yeterli görüyorum.	253	4,00	.78	1,00	5,00
18	Müziğin çocuğun gelişimi (zihinsel, toplumsal vb.) üzerindeki etkileri konusunda bilgi sahibiyim ve meslek hayatımda bu bilgileri etkin biçimde kullanabilirim.	253	4,36	.65	2,00	5,00
19	Müzik etkinliklerinin planlanması (dikkat edilecek unsurlar, ilkeler vb.) konusunda bilgi sahibiyim.	253	4,26	.75	2,00	5,00
20	Müzikli etkinliklerde kullanılacak materyallerin (müzik, görsel öğeler, çalgı vb.) seçimi konusunda kendimi yetkin hissediyorum.	253	4,26	.69	2,00	5,00

Tablo 1’de öğretmen adaylarının ölçek sorularına vermiş olduğu yanıtların aritmetik ortalamalarının 4 puanın altına inmediği görülmektedir. Bu açıdan adayların genel anlamda öz-yeterlik düzeylerinin yüksek olduğu söylenebilir. “Müziksel Öz-Yeterlik İnanç Ölçeği”nden elde edilen verilere göre öğretmen adayları “Müzik etkinliklerine yönelik olarak öğrencilerimi motive edebileceğimi düşünüyorum” maddesine (ortalama 4,5 puan) en yüksek oranda cevap vermişlerdir. Bu tabloda yer alan bilgilere göre öğretmen adaylarının “Müzik etkinliklerinde müzikal unsurlarla birlikte zamanı etkin kullanma yönünden de kendimi yeterli görüyorum” sorusuna (ortalama 4 puan) en düşük düzeyde yanıt verdikleri görülmektedir. Dolayısıyla öğretmen adayları, öğrencilerin müzik alanına yönelik motivasyonunu sağlama yönünden en yüksek düzeyde özyeterliğe sahipken müzik etkinliklerinde zaman yönetimi yönünden en düşük düzeyde özyeterliğe sahiptirler.

Müziksel öz-yeterlik ölçeğine ilişkin olarak “Müzik terimleriyle (forte, rallentando vb) ilgili bilgiye sahibim ve öğrencilerime bu bilgileri aktarabilecek yetkinlikteyim”, “Müzik etkinliklerinde müzikal unsurlarla birlikte zamanı etkin kullanma yönünden de kendimi yeterli görüyorum” sorularında en düşük değer 1 puandır. Buna göre adaylardan bazılarının belirtilen alanlara yönelik olarak öz-yeterlik benlik algısı düşüktür. Ölçeğin tüm maddeleri için en yüksek puan değeri 5’tir. Dolayısıyla adaylar arasında ölçeğin tümüne yönelik olarak öz-yeterlik algısı yüksek olan adaylar mevcuttur.

3.2. Öğretmen Adaylarının Müziksel Öz-Yeterlik Düzeylerinin Cinsiyet Değişkeni ile İlişkisine Yönelik Bulgular

Tablo 2. Müziksel Öz-yeterlik Düzeyi ile Cinsiyet İlişkisi

		f	%	p
CİNSİYET	Kız	235	%92.9	,535
	Erkek	18	%7.1	
	Toplam	253	%100	

Müziksel öz-yeterlik değerlendirme ölçeğine 235 kız, 18 erkek öğrenci katılmıştır. Bu frekans değerlerine denk gelecek şekilde katılımcıların %92,9'u kız, %7,1'i ise erkek öğretmen adaylarından oluşmaktadır. Öğretmen adaylarının öz-yeterlik algıları ile cinsiyet faktörünün karşılaştırılmasına yönelik olarak yapılan t testi sonucunda bulunan p değeri "0,535" olarak tespit edilmiştir. Ölçekten elde edilen p değerinin 0,05'ten büyük olması ($p > 0.05$) cinsiyet faktörü açısından anlamlı bir fark bulunmadığını ortaya koymaktadır. Dolayısıyla ölçeği yanıtlayan kız ve erkek öğrencilerin öz-yeterlik düzeyleri arasında anlamlı bir farkın olmadığını söylemek mümkündür.

3.3. Öğretmen Adaylarının Müziksel Öz-Yeterlik Düzeylerinin Öğrenim Türü ile İlişkisine Yönelik Bulgular

Tablo 3. Müziksel Öz-yeterlik Düzeyi ile Öğrenim Türü İlişkisi

		f	%	P
ÖĞRENİM TÜRÜ	Normal Öğretim	123	% 48.6	,852
	İkinci Öğretim	130	% 51.4	
	Toplam	253	%100	

Müziksel öz-yeterlik değerlendirme ölçeğine 123 normal öğretim, 130 ikinci öğretim olmak üzere 253 öğrenci katılmıştır. Bu frekans değerine denk gelecek şekilde katılımcıların %48,6'sı normal öğretim, %51.4'ü ise ikinci öğretim öğrencilerinden oluşmaktadır. Öğretmen adaylarının öz-yeterlik algıları ile öğrenim türü faktörünün karşılaştırılmasına yönelik olarak yapılan t testi sonucunda bulunan p değeri "0,852" olarak tespit edilmiştir. Ölçekten elde edilen p değerinin 0,05'ten büyük olması ($p>0.05$) öğrenim türü açısından anlamlı bir fark bulunmadığını ortaya koymaktadır. Dolayısıyla ölçeği yanıtlayan öğrencilerin öğrenim türleri ile öz-yeterlik düzeyleri arasında anlamlı bir farkın olmadığını söylemek mümkündür.

3.4. Öğretmen Adaylarının Müziksel Öz-Yeterlik Düzeylerinin Ders Notları ile İlişisine Yönelik Bulgular

Tablo 4. Müziksel Öz-yeterlik Düzeyi ile Ders Notu İlişkisi

Ders Notları Ortalaması	Ölçek Puan Ortalaması	n	P
4,20	4,26	253	,282

Müziksel öz-yeterlik değerlendirme ölçeği verilerinin ortalaması 4,26 iken ders notları ortalaması 4,20 olarak tespit edilmiştir. Ölçek puan ortalamaları ile öğrencilerin ders notu ortalamalarının karşılaştırılmasına yönelik olarak yapılan t testi sonucunda bulunan p değeri "0,282" olarak tespit edilmiştir. Ölçekten elde edilen p değerinin 0,05'ten büyük olması ($p>0.05$) ölçek puan ortalamaları ile öğrencilerin ders notları açısından anlamlı bir fark bulunmadığını ortaya koymaktadır. Dolayısıyla müziksel öz-yeterlik değerlendirme ölçeği verilerinin ortalaması ile ders notları ortalaması arasında anlamlı bir farkın olmadığını söylemek mümkündür.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu çalışmada okul öncesi öğretmen adaylarının müziksel öz-yeterlik inanç düzeyi ele alınmıştır. Bu çalışmada öğretmen adaylarının “Müzik etkinliklerine yönelik olarak öğrencilerimi motive edebileceğimi düşünüyorum” maddesine (ortalama 4,5 puan) en yüksek oranda cevap verdikleri ve bu alanda öz-yeterlik düzeylerinin diğer maddelere oranla yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Öğretmenlerin yeterlik duygusu öğrencinin güdülenmesinde etkili rol oynamaktadır (Deniz, Avşaroğlu, Fidan, 2006: 62). Buna göre okulöncesi öğretmen adayları müzik etkinliklerini yetkin biçimde ele alma, bu etkinlikleri başka alanlarla birlikte koordineli biçimde kullanma, müzik etkinliklerini planlama gibi boyutlarda kendilerini yeterli görmekte ve dolayısıyla öğrencileri müzik etkinliklerine motive edebilecekleri düşüncesini taşımaktadırlar.

Bu araştırma kapsamında, öğretmen adaylarının “Müzik etkinliklerinde müzikal unsurlarla birlikte zamanı etkin kullanma yönünden de kendimi yeterli görüyorum” sorusuna (ortalama 4 puan) en düşük düzeyde yanıt verdikleri görülmektedir. Buna göre öğretmen adaylarının müzik etkinlikleri ile zamanı etkin kullanma becerileri konusunda kendilerini en az düzeyde yeterli gördükleri dolayısıyla bu alandaki öz yeterlik benlik algılarının diğer boyutlara oranla düşük olduğu söylenebilir. Oysa öğretmenlerin planlama, örgütleme, yönlendirme, koordine etme, denetleme gibi bazı işlevse fonksiyonları yerine getirebilmeleri zaman yönetimi açısından önemlidir (Demirtaş ve Özer, 2007:39) Bu nedenle okul öncesi öğretmenleri müzik etkinliklerini planlama, koordine etme, denetleme gibi alanlarda kendilerini geliştirerek zamanı etkin kullanma becerisi kazanabilmelidir.

Müziksel öz-yeterlik ölçeğine ilişkin olarak “Müzik terimleriyle (forte, rallentando vb) ilgili bilgiye sahibim ve öğrencilerime bu bilgileri aktarabilecek yetkinlikteyim”, “Müzik etkinliklerinde müzikal unsurlarla birlikte zamanı etkin

kullanma yönünden de kendimi yeterli görüyorum” sorularında en düşük değer 1 puan olmakla birlikte ölçeğin tüm maddeleri için en yüksek puan değeri 5’tir. Buna göre çalışma grubundaki öğrencilerden bazılarının öz-yeterlik düzeyleri müzik terimleri ve zamanı etkin kullanma yönünden oldukça düşük (1 puan) düzeydedir. Gruptaki bazı öğrencilerin ise ölçeğin tümü açısından öz-yeterlik düzeylerinin yüksek (5 puan) olduğu sonucuna varılmıştır.

Müziksel öz-yeterlik değerlendirme ölçeğine 235 kız, 18 erkek öğrenci katılmıştır. Bu frekans değerlerine denk gelecek şekilde katılımcıların %92,9u kız, %7,1’i ise erkeklerden oluşmaktadır. Öğretmen adaylarının öz-yeterlik algıları ile cinsiyet faktörünün karşılaştırılmasına yönelik olarak yapılan t testi sonucunda bulunan p değeri “0.535”, 0,05’ten büyük olduğu ($p>0.05$) için cinsiyet faktörü açısından anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Akbaş ve Çelikkaleli’ye (2006:106) göre cinsiyetlere göre öz-yeterlik inancının farklılaşmaması geleneksel kadın rollerinin değişmesi, kadınların da toplumda akademik başarıları ile ön plana çıkmaları ve meslek edinmede ülkemizde cinsiyetler açısından bir sınırlamanın olmaması gibi nedenlere dayandırılabilir. Dolayısıyla kendisini ifade edebilen, öz güveni gelişmiş kadınların seçtikleri öğretmenlik mesleğinde kendilerini yeterli hissetmeleri doğaldır.

Müziksel öz-yeterlik değerlendirme ölçeğine 123 normal öğretim, 130 ikinci öğretim olmak üzere 253 öğrenci katılmıştır. Bu frekans değerine denk gelecek şekilde katılımcıların %48,6’sı normal öğretim, %51.4ü ise ikinci öğretim öğrencilerinden oluşmaktadır. Öğretmen adaylarının öz-yeterlik algıları ile öğrenim türü faktörünün karşılaştırılmasına yönelik olarak yapılan t testi sonucunda “0,852” olarak tespit edilen p değeri 0,05’ten büyüktür. Dolayısıyla öğrenim türü açısından anlamlı bir fark bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Özdemir’e (2008:292) göre bu duruma neden olarak birinci hem de ikinci öğretimde öğrenim gören öğretmen adaylarının benzer liselerden mezun

olmaları, öğretmenliğe yönelik benzer beklentilere sahip olmaları ve 4 yıl boyunca aynı programda eğitim görmüş olmaları gösterilebilir.

Müziksel öz-yeterlik değerlendirme ölçeği verilerinin ortalaması 4,26 iken ders notları ortalaması 4,20 olarak tespit edilmiştir. Ölçek puan ortalamaları ile öğrencilerin ders notlarının ortalamalarının karşılaştırılmasına yönelik olarak yapılan t testi sonucunda bulunan p değeri "0.282" olarak tespit edilmiştir. Ölçekten elde edilen p değerinin 0,05'ten büyük olması ($p>0.05$) ölçek puan ortalamaları ile öğrencilerin ders notları açısından anlamlı bir fark bulunmadığını ortaya koymaktadır. Azar'a (2010:246) göre öz yeterlik inancı ile ilgili yapılan birçok araştırmada akademik başarı ile öğretmen öz yeterlik inancı arasında pozitif bir ilişki olduğu vurgulanmıştır. Dolayısıyla bu çalışmada da öz yeterlik ve akademik başarı arasında anlamlı bir farka rastlanmamış olması da anılan sonucu kanıtlar niteliktedir.

Bu çalışma ile ilgili şu önerilerde bulunabilir:

1. Okul öncesi öğretmenlerine yönelik müzik derslerinde, müzik terimleri ve müzikal etkinliklerde zamanı etkin kullanma gibi konulara daha fazla ağırlık verilmeli,
2. Okul öncesi öğretmenlerinin müzikal özyeterlik algılarına yönelik çalışmaların sayısı artırılmalı,
3. Okul öncesi öğretmenlerinin müzik derslerine olan ilgilerinin artırılmasına yönelik çalışmalara ağırlık verilmelidir.

KAYNAKÇA

- Akbaş, A. ve Çelikkaleli, Ö. (2006). "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Fen Öğretimi Öz-Yeterlik İnançlarının Cinsiyet Öğrenim Türü ve Üniversitelerine Göre İncelenmesi." Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2(1), 98-110.
- Aşkar, P., Umay, A.(2001). "İlköğretim Matematik Öğretmenliği Öğrencilerinin Bilgisayarla İlgili Öz-Yeterlik Algısı." Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 21, 1-8.
- Azar, A. (2010). "Ortaöğretim Fen Bilimleri ve Matematik Öğretmeni Adaylarının Öz Yeterlilik İnançları." Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 12(6), 235–252.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak , E. ve diğerleri. (2014). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Demirtaş,H. ve Özer, N. (2007). "Öğretmen Adaylarının Zaman Yönetimi Becerileri İle Akademik Başarısı Arasındaki İlişki." Eğitimde Politika Analizleri ve Stratejik Araştırmalar Dergisi, 1 (2),34-47.
- Deniz,M., Avşaroğlu,S., Fidan, Ö. (2006). "İngilizce Öğretmenlerinin Öğrencileri Motive Etme Düzeylerinin İncelenmesi." İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 11(7): 61- 73.
- Göncü, İ. (2009, Eylül). *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Çalışan Anasınıfı Öğretmenleri ile Müzik Öğretmenlerinin Müzik Çalışmalarına İlişkin Tutum ve Yeterliliklerinin Karşılaştırılması*. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumunda sunulan sözlü bildiri, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Samsun.
- Kurbanoglu, S. S. (2004). "Öz-Yeterlik İnancı ve Bilgi Profesyonelleri İçin Önemi." Bilgi Dünyası Dergisi.5(2).137-152.
- Özdemir, S. M. (2008) "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretim Sürecine İlişkin Öz-yeterlik İnançlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi." Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, 54: 277-306.

- Özkuş, B. ve Kaya, S. Ö. (2012). "İlköğretim Okullarında Görev Yapan Okulöncesi Öğretmenlerinin Lisans Döneminde Aldıkları Müzik Eğitiminin Mesleki Yaşantılarına Olan Etkilerinin İncelenmesi." *International Journal Of New Trends In Arts, Sports & Science Education*. 1 (1): 167-179.
- Salı, G., Akkol, M.L. ve Oğuz, V. (2013). "Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Etkinliklerinde Yaşadığı Sorunlar." *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 2(XV), 79-100.
- Şen, Y. (2006). "Okulöncesi Dönemde Çocuğun Gelişiminde Müziğin Önemi." *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 1(7): 337-343.
- Şenol, F.B., Ergün, M. (2015). "Okul Öncesi Öğretmen Adayları İle Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Öz-yeterlik İnançlarının Karşılaştırılması." *Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi*, 8(3): 297-315.
- Türkmen, U. vd. (2012). "Okul Öncesinde Müzik Eğitimi I, Ünite 1-Ünite 2, Ünite Açıköğretim Fakültesi Okulöncesi Öğretmenliği Lisans Programı, TC. Anadolu Üniversitesi Yayını No:2614, Açıköğretim Fakültesi Yayını No:1582, Eskişehir.
- Türkmen, U. Vd. (2013) Okul Öncesinde Müzik Eğitimi II, Ünite 3-Ünite 4, Ünite. Açıköğretim Fakültesi Okulöncesi Öğretmenliği Lisans Programı, TC. Anadolu Üniversitesi Yayını No:2834, Açıköğretim Fakültesi Yayını No:1792, Eskişehir.
- Üstüner, M., Demirtaş, H., Cömert, M. ve Özer, N. (2009). "Ortaöğretim Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Algıları." *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17:1-16.
- Yenilmez, K. ve Kakmacı, Ö. (2008). "İlköğretim Matematik Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Öz Yeterlilik İnanç Düzeyleri." *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2):1-21.
- Yükseköğretim Kurulu. (2007). Eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programları.

<http://www.yok.gov.tr/documents/10279/30217/E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0M+FAK%C3%9CLTES%C4%B0%20%C3%96%C4%9ERETMEN+YET%C4%B0%C5%9ET%C4%B0RME+L%C4%B0SANS+PROGRAMLARI.pdf/054dfc9e-a753-42e6-a8ad-674180d6e382> adresinden 02.11.2017 tarihinde erişildi.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

In the process of preparation for the teaching profession, the self-assess of the teachers candidate as well as external audit play a decisive role in their professional achievement. In this regard, self-efficacy assessments of teachers are extremely important for successful and effective continuance of their profession. The aim of this study is to examine musical self-efficacy perceptions of pre-school teacher candidates in terms of gender, type of instruction and the course notes.

Method

Scanning survey are usually conducted on larger samples than those of other surveys and researched that determine participants' views or characteristics such as interest, skill, ability, attitude related to a matter or a fact. This study, is a quantitative research based on a screening model in which participants' self-efficacy levels are tried to be determined.

The study group was formed of 253 students who are studying music education in 2015-2016 academic year at Giresun University Education Faculty Preschool Education Department. In this music education courses, it was instructed that the topics covered in the program that prepared by YÖK and identified the learning outcomes in line with this program.

20 item, 5 scale likert type "Musical Self-Efficacy Belief Scale" developed by the researcher was applied to these students who were instructed to music education. Scope validity, criterion validity and construction validity studies were performed to test the validity of the "Musical Self-efficacy Belief Scale". Internal consistency and item analyzes were used to test the reliability of the scale. As a result of this study, it was found that developed scale is valid and reliable.

SPSS 15.0 (Statistical Package for Social Science) program was used in the analysis of the data obtained as a result of applying "Musical Self-Efficacy Belief Scale" to 253 teacher candidates. Arithmetic mean, percent, frequency, standard deviation and t test were used in the analysis of the data.

Findings (Results)

Firstly, it was determined the standard deviations (s), arithmetic mean (x), highest and lowest values of the data obtained from musical self-efficacy scale respectively. In this findings, it was determined that the responses of teacher candidates to scale questions did not fall below 4 points of the arithmetic average. In this respect, it can be said that candidates have higher self-efficacy levels in general terms. According to the data obtained from the "Musical Self-Efficacy Belief Scale", teacher candidates found themselves sufficient to be at most level for "I can motivate my students for music events" (average 4.5 points). It was determined that the teacher candidates found themselves sufficient to be at a minimum level for "to use time effectively with music events" (average 4 points).

As regards the musical self-efficacy scale, the lowest value in the "I have information about music terms (forte, rallentando etc.) and I am capable of transferring this information to my students", "I find myself self sufficient to use time effectively with musical elements in music events" questions is 1 pound. According to this, some of the candidates have a lower self-efficacy perception for the indicated areas. The highest value is 5 for all items of the scale. Because of this, among the candidates, there are persons who have high level self-efficacy perception related to the whole scale.

235 female and 18 male students participated in the musical self-efficacy evaluation scale. According to these frequency values, 92.9% of the participants were female and 7.1% were male. It was determined that p value found "0,535" as a result of comparison of the self-efficacy perceptions with the gender factor of the teacher candidates. Therefore, it is possible to say that there is no meaningful difference between the self-efficacy levels of male and female students because of p value is greater than 0.05 ($p > 0.05$).

253 students who are registered in 123 first and 130 second education program participated in the musical self-efficacy evaluation scale. According to these frequency values, 48.6 % of the participants were student studying in first education program and 51.4 % of the participants were student studying in second education program. It was determined that p value found "0,852" as a result of comparison of the self-efficacy perceptions with the type of instruction factor of the teacher candidates. Therefore, it is possible to say that there is no

meaningful difference between the self-efficacy levels of students of first and second education program because of p value is greater than 0.05 ($p > 0.05$).

It was identified that the average score of the musical self-efficacy evaluation scale was 4.26, while the average of the course notes was 4.20. It was determined that p value found "0,282" as a result of comparison of the scale score averages with the average of course grades of the teacher candidates. Therefore, it is possible to say that there is no meaningful difference between the scale score averages with the average of course grades of students because of p value is greater than 0.05 ($p > 0.05$).

Conclusion and Discussion

In this study, it was reached that the following conclusions; The teacher candidates found themselves sufficient to be at most level for "I can motivate my students for music events" (average 4.5 points). It was concluded that self-efficacy levels in this field were higher than other items. The teacher candidates found themselves sufficient to be at a minimum level for "to use time effectively with music events" (average 4 points). It was concluded that self-efficacy levels in this field were the least level. The self-efficacy levels of some of the students are very low related to the use of musical terms and to use time effectively (1 point). Some students in the group were found to have high self-efficacy levels (5 points) for all of the scale. As a result of comparison of the self-efficacy perceptions with the gender and type of instruction factor, there was not found a meaningful difference. Furthermore, there was not found a meaningful difference in terms of comparison of the scale score averages with the average of course grades.